

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacje są wolne od opłaty pocztowej.

PRENUMERATA

na GAZETĘ LWOWSKĄ z DZIENNIKIEM URZĘDOWYM i PRYWATNYM wynosi od 1. stycznia do 31. marca 1863.

dla miejscowych : : : : 4 zł. } waluty austr.
dla zamiejscowych z przesyłką pocztową : : : : 5 zł. }

Przesyłki (*franco*). odbiera **Kantor Gazety Lwowskiej**, ulica Niższa Ormiańska Nr. 347.

Cześć urzędowa.

(Z urzędowej części *Gazety wiedeńskiej*.)

Jego c. k. Apostolska Mość raczył wydać następujące najwyższe pismo odręczne do ministra handlu i rolnictwa hrabi Wickenburga:

„Kochany hrabio *Wickenburg*. Postanowiłem, ażeby Mój minister marynarki baron *Burger* objął 27. b. m. zarząd poruczonego sobie ministerstwa.

Uwielbiam Cię o tem, wyrażam Ci oraz Moje uznanie za tymczasowy zarząd ministerstwa marynarki.

Wiedeń, 26. grudnia 1862.

Franciszek Józef r. w.“

Ministerstwo stanu dozwoliło w porozumieniu z innemi ministerstwami komitetowi wykonawczemu masy ugodnej *Arnsteina* i *Eskelesa* utworzyć towarzystwo akcyonaryuszów do objęcia i prowadzenia należącej do masy ugodnej c. k. uprzywil. rafinerii cukru w Gracu.

Najwyższa władza kontroli rachunkowej mianowała oficyała przy buchalterii państwa we Lwowie *Kaspra Nemethy* radcą tej izby obrachunkowej.

Gminy *Iwanowce* i *Turady* w obwodzie stryjskim obowiązały się po wieczne czasy dla założenia regularnej szkoły parafialnej u siebie: w przeciągu roku wystawić stosowne budynki szkolne i utrzymywać zawsze w dobrym stanie, sprawić potrzebne porządki szkolne, zajmować się czyszczeniem i opalaniem szkoły, i kaźdoczesnemu nauczycielowi, który ma pełnić zarazem służbę diaka w Iwanówce i wykładać naukę po 3 dni w Iwanówce i w Turadach, płacić rocznie po 40 zł. w. a.

Okazaną temi ofiarami troskliwość o poparcie oświaty między ludem wiejskim podaje c. k. galic. Namiestnictwo z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Cześć nieurzędowa.

Lwów, 29. grudnia. W dodatku do numeru 83 *Gazety narodowej* pan K. W. zamieścił artykuł „o naglącej potrzebie zaprowadzenia ksiąg gruntowych po wsiach“ dla dawnych poddanych i posiadaczy gruntów rustykalnych, a obecnych właścicieli mniejszych posiadłości ziemskich. Zgadając się zupełnie z panem K. W. co do potrzeby ustalenia własności włościan naszych i hipotecznego jej uregulowania, tę jednak zrobić musimy uwagę, iż krok ten, dziś zarządzone i zaprowadzone, byłby jeszcze zawczesnym; zdaniem bowiem naszym inne kroki przygotowawcze a niemniej ważne poprzedzić go powinny. Do rzędu zaś ich liczymy głównie komasację gruntów, której konieczną potrzebę raz już w piśmie naszym wykazaliśmy. Grunta włościańskie tak jak i grunta dworskie są u nas prawie wszędzie tak porozrywane i w tak znacznej odległości, a do tego w tak różnych kierunkach od zabudowań gospodarczych rozpołożone, że taki ich stan wielką jest niedogodnością ekonomiczną tak dla pojedynczych właścicieli jak i dla kraju całego. Utrudnia bowiem obrobienie porozrywanych kawalków gruntu, zwiększa koszt utrzymania gospodarstwa a zatem i koszt produkcji, przeszkadzając zaś zaprowadzeniu racjonalnego płodozmianu, zmniejsza produkcję, a zatem i bogactwo kraju całego. Jeżeli Galicya dziś jeszcze daleko mniej zboża produkuje, mniej bydła i owiec posiada, jakby w miarę swej rozległości i urodzajności gleby produkować i posiadać mogła, to jedną z głównych przyczyn tak smutnego stanu rzeczy słusznie ziste upatrywać można w tak niewłaściwym rozpołożeniu własności gruntowej w kraju naszym. To wszystko zaś cokolwiek na poparcie potrzeby komasacji gruntów już powiedzieliśmy, tak powszechnie jest znanem i wszędzie uznanem, iż we wszystkich prawie krajach europejskich, komasacja gruntów stała się jednym z głównych zadań władzy prawodawczej i rządowej. Od kilku lat i teraz właśnie uznano potrzebę zaprowadzenia jej na Węgrzech i w Siedmiogrodzie, a to pomimo zacię-

tęgo częstokroć oporu włościan tamtejszych, w ciemności swej własnego dobra nie pojmujących. Zdaniem więc naszym ustalenie własności włościańskiej i hipoteczne jej uregulowanie, nastąpić powinno dopiero po przeprowadzeniu tak pożądanej komasacji gruntów, jako jej konsekwencya z natury rzeczy wynikająca. Hipoteki włościańskie w dzisiejszem rozerwaniu gruntów zaprowadzone, utrudniłyby przeprowadzenie tak pożądanej komasacji, i na nieby się nie przydały, boby je wnet na nowo przerabiać trzeba. Zdaniem więc naszym o zaprowadzeniu hipotek włościańskich dziś jeszcze myśleć nie można, dziś bowiem wszystkie nasze usiłowania ku przeprowadzeniu komasacji skierowane być winny, jako ku środkowi produkcji kraju, a zatem i jego zamożność znakomicie podnieść mogącemu. Pan K. W., dowodząc nagłą potrzebę zaprowadzenia ksiąg gruntowych po wsiach, obstaje przy nienaruszalności obecnych posiadłości włościańskich, ubolewając, iż takowe częstokroć w skutek działów familijnych, pomimo praw, nienaruszalność ich zastrzegających, rozdrobiane bywają. Otóż i w tym względzie z panem K. W. zgodzić się nie możemy. Traktując raz już przedmiot ten w piśmie naszym, staraliśmy się wykazać, iż nienaruszalność posiadłości włościańskich tak jak była konieczną i z natury rzeczy wynikającą w ten czas, kiedy włościanin był tylko wieczystym dzierżawcą gruntu swojego, czynsz z niego na drodze odrabianej pańszczyzny opłacającym, tak dziś nie jest już tak absolutną koniecznością i życzyby sobie wypadło, ażeby pod tym względem nastąpiło pewne uwolnienie i wydane zostały właściwe przepisy gwoi temu, ażeby ułatwić i przygotować niejako komasację gruntów, którą jako jedną z głównych potrzeb kraju uważać nie poprzestaniemy. Zaprowadzenie zaś ksiąg gruntowych po wsiach w obecnym stanie rozpołożenia własności gruntowej, dążyłoby jedynie do uwiecznienia tak smutnego stanu rzeczy i pozbawiłoby mogło kraj nasz dobrodziejstwa komasacji, która zamożność jego i siłę produkcyjną w dwójnasób podnieść może, a bez której rolnictwo nasze z smutnego obecnie stanu swojego podnieść się nie zdoła.

Monarchia Austriacka.

Wiedeń, 28. grudnia. (*Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące. — Medale z wystawy londyńskiej. — Stan zarazy na bydło.*)

Jego c. k. Apostolska Mość przyjmował wczoraj Jego Excelencyę ministra finansów pana *Plenera*.

Jego Excelencya minister marynarki baron *Burger* przybył wczoraj z Tryestu, a jutro będzie miał audyencyę u Najjaśniejszego Pana.

C. k. pełnomocnik przy Stanach Ameryki północnej, pan *Hülsemann*, bawi już od kilku dni w Wiedniu.

Dzisiejsza *Gazeta wiedeńska* ogłasza w urzędowej swej części najunizniejszy raport komisji długów państwa z 28. listopada r. b. o stanie długów państwa z końcem pierwszego półrocza 1862 r. (Raport ten podamy w całości w jutrzejszym numerze.)

Jeneral. koresp. z Austrii pisze: Jak nam donoszą, utworzono w najnowszych czasach do wytopienia rozbójników w Dalmacji jeszcze dwie ruchome kolumny, zaczem pełni teraz służbę cztery takich kolumn. Ostrzejsza pora roku zmusza złoczyńców opuszczać teraz często wąwozy góry Vellebit i schodzić na równinę, i przeto można się spodziewać, że użyte środki ostrożności odniosą wkrótce pomyślny skutek.

Medale i wzmianki zaszczytne, któremi na wystawie londyńskiej zaszczycono przemysłowców austriackich, mają być doręczane dopiero w końcu stycznia, ponieważ zaszły trudności w spieszniejszem odesłaniu ich z Londynu. Rozdaniem zajmie się osobiście Jego Exc. minister hr. *Wickenburg*. Później będą udzielane odznaczenia, które Najjaśniejszy Pan przyznał tym przemysłowcom, co szczególniejsze położyli zasługi koło podniesienia przemysłowości krajowej. Obecnie drukuje się sprawozdanie z wystawy, wyjdzie ono w kszałcie wielkiego leksykonu i na 1600 stronnicach będzie zawierało 300 drzeworytów.

Według przepisów ostrożności przez k. pruski rząd w Opolu wydanych celem powstrzymania zarazy na bydło, nie wolno pod żadnym warunkiem z sąsiedniego kraju zarazą dotkniętego sprowa-

dzać tamże bydło rogate, owce, trzodę chlewną, kozy, psy i drób, jakoteż świeże skóry bydłce i inne, rogi, łój nietopiony, wreszcie mięso bydłce, nawóz, siano i słomę, tudzież używane narzędzia stajenne: surowa wełna, suche skóry, i włosień bydłca (z wyjątkiem szczeci), także wpuszczane nie będą, jeżeli pochodzą z miejsc zaraza dotkniętych.

Według doniesień urzędowych zaraza na bydło w Czechach od dłuższego czasu nie wybuchła w żadnym nowym miejscu, a w miejscach, w których zaprowadzono kontumacyę, peryod obserwacji przeminął spokojnie. Tylko w dolnym Babakowie, zaraza nie ustała dotąd. Od czasu wybuchu zarazy w ośmiu miejscach należących do trzech obwodów, na 3158 sztuk bydła w 24 oborach zachorowało 62 sztuk, z których 18 padło, a 44 dobito. Ponieważ na rzeź dano 83 sztuk podejrzanych o zarazę, tedy całkowita strata wynosi 145 sztuk.

Zaraza na bydło w Morawii wybuchła na nowo w 9 miejscach, tudzież w 4, w których niedawno wygasła, ale natomiast wygasła w 18, w których też zniszczono przepisy policyjno-weterynarskie. W tych 18 miejscach, na 4131 sztuk bydła, w 46 oborach, stracono 127 sztuk, z których 47 padło, a po 40 dano na rzeź jako dotknięte zarazą, lub o nią podejrzane. Obecnie zaraza panuje jeszcze w 30 miejscach, w których na 13.009 sztuk bydła, w 312 oborach, ogólna strata wynosiła dotąd 1047 sztuk; z tych 551 padło, resztę dano na rzeź. — Pokazuje się więc, że w Morawii zaraza na bydło powoli ustaje.

Hiszpania.

(Rozprawy w senacie.)

W senacie hiszpańskim d. 22. b. m. generał Concha powstawał przeciw polityce generała Prim i ministra Collantes w sprawie meksykańskiej, a pochwalał postępowanie ministerstwa we wszystkich innych kwestiach. Generał mówił: należało udać się do Meksyku i popierać politykę hiszpańską, bo wojna z Juarezem byłaby usprawiedliwioną przez jego skrytobójstwa i uciski, których ofiarą padli poddani hiszpańscy. Generał Concha pochwała wojenne ultimatum marszałka Serrano, które powiódł generał Gasset. Zgoda panowała między dworami sprzymierzonymi, ale ich pełnomocnicy poróżnili się, gdyż chodziło im o wpływ. Ubolewa, że Prim nie skarcił generała Saragosa za jego pismo bezwstydnę. Oświadcza, że polityka, której trzymano się w Soledad, była najgorsza, acz otrzymała przyzwolenie sprzymierzonych. Almonte nie dał powodu do rozdzielenia. Pochwala plan założenia monarchii w Meksyku, ale nie życzy, aby wybrano księcia hiszpańskiego, z przyczyny niebezpieczeństw, któreby ztąd mogły wyniknąć. Mowa sprawiła silne wrażenie.

W dalszym ciągu swojej mowy d. 23. grudnia oświadczył generał Concha, że Prim przerwawszy układy z Juarezem, powinien był udać się z wojskiem do Meksyku. Admirałowi Jurien de la Graviere przyznaje słusność, że chciał strącić Juareza, ogłosić amnestyę, i zwołać zgromadzenie narodowe. Ministrowi Collantes zarzuca, że pochwalał postępowanie Prima. Ubolewa nad klęską pod Pueblą i twierdzi, że Hiszpanie powinni powrócić do Meksyku, i zachować ścisłą neutralność.

Generał Prim broniąc z zapalem prezydenta Juareza, przydaje radę, aby tenże złożył swój urząd; tym sposobem Francya straciłaby pozór do prowadzenia wojny, a Meksyk pozyskałby sposobność wejść na nowo w stosunki dyplomatyczne z innymi mocarstwami.

Anglia.

Londyn, 25. grudnia. (Nowiny dworu. — Odstąpienie Wysp Jońskich zapowiedziane.)

Rodzina królewska obchodzi święta Bożego Narodzenia w smutnym odosobnieniu na wyspie Wight. Już drugi raz od swego na tron wstąpienia pogrążona w żałobie monarchini, poruciła urzędnikom dworu rozdanie zwykłych podarków między ubogich Londynu i Windsoru.

Podsekretarz w ministerstwie spraw zagranicznych Layard oświadczył w mowie, którą miał do swoich wyborców, że Anglia gotowa jest odstąpić Wyspy Jońskie, jeżeli Grecya przyrzecze wytrwać przy rządzie konstytucyjnym, i szanować traktaty. *Observer* uważa wiadomość o bliskim odstąpieniu Wysp Jońskich jako przedwczesną.

Rząd angielski dał jedynie do zrozumienia, że nie będzie sprzeciwiał się wcieleniu Wysp Jońskich do nowo ukonstytuowanego i rzeczywiście oswobodzonego Królestwa greckiego, i że nie wystąpi z żadną nieprzyjazną opozycją, jeżeli rząd Grecyi będzie o tyle silnym, umiarkowanym i konstytucyjnym, aby je zabezpieczyć od obcego wpływu, w tym bowiem celu pierwiastkowo oddano Wyspy Jońskie pod opiekę Anglii. Nie tajno mocarstwom, że Anglia szlachetnie i wiernie pełniła swoje zadanie. Gdy zaś teraz naturalnie nie bez przyzwolenia wszystkich interesowanych, chce rzec się dobrowolnie prawa opieki, daje narodowi przykład, który nie powinienby być zapoznanym Najważniejszym i najtrudniejszym warunkiem odstąpienia jest konieczność, rząd wysp a mianowicie posiadanie Korfu powierzyć w ręce, które będą miały na tyle siły i zręczności, aby je utrzymać. Mówią tu i ówdzie o odstąpieniu wysp, a zatrzymaniu Korfu. Ale naród tak wielki jak angielski, nie czyni nic w połowie. Jeżeli dla dobra powszechnego ponosi ofiarę, ponosi ją całą, a nie ponosi wcale ofiary, gdy to bezpiecznie stać się nie może.

Francya.

Paryż, 25. grudnia. (Wiadomości z Meksyku. — Szczegóły przyjęcia posła francuskiego w Rzymie.)

Monitor armii zaprzecza wiadomości przez niektóre dzienniki rozgłaszanej, jakoby obecny rząd meksykański miał zamiar zatopienia miasta Meksyku otworzeniem śluz jezior, które go otaczają. Wiadomość ta mogąca zatruwać rodziny żołnierzy korpusu ekspedycyjnego, zupełnie jest fałszywą, i zatopienie stolicy z tego już powodu wcale nie możliwe, że pięć jezior miasto Meksyk otaczających leżą 2275 stóp, Meksyk zaś 2881 stóp powyżej powierzchni morza, a zatem o przeszło 600 stóp wyżej, jak jeziora w mowie będącej.

La France zamieściła w korespondencji z Rzymu następujące szczegóły o przyjęciu księcia Latour d'Auvergne przez Ojca św. Audyencya trwała przeszło godzinę całą, i Ojciec św. zdawał się być radośnie wzruszony. Księżę upraszał o pozwolenie mówienia bez ogródki, a otwartość jego bardzo się Papieżowi podobała. Poseł następnie wspominał o przychylności Cesarza i o potrzebie znalezienia podpory w przyjaznych uczuciach dworu rzymskiego. Ojciec św. miał na to obszernie odpowiedzieć, i zrobić w końcu uwagę, iż poseł własnymi się przekona oczyma, iż bardzo wiele zrobiono, i że dwór rzymski bardzo obmawiają. „Nie jest to zadaniem naszym“, mówił Ojciec św., „chętnie się z dobrego, które czynimy; lecz jednak na to, Mości Księżę, iż chętnie wam pomagając będę, i że stanie się wszystko, co tylko stać się może.“

Księżę Latour d'Auvergne odwiedził następnie kardynała Antonellego, który to samo prawie mówił, chociaż innymi słowy. Wszystkie warstwy społeczne w Rzymie przyjęły księcia z prawdziwym zapalem, i generał Montebello żyje z nim na bardzo przyjacielskiej stopie.

La France pisze następnie z Rzymu, iż Ojciec św. przesłał wkrótce pismo do nuncjusza w Paryżu, w którym wyliczone będą wszystkie reformy tak te już zaprowadzone, jak i te, które zaprowadzić się mają. Do szczęśliwych rezultatów wpływu nowego posła liczyć można przywrócenie przyjacielskich stosunków między ministrem wojny księdzem Merode a generałem Montebello.

Włochy.

Turyń, 23. grudnia. (Zamknięcie posiedzeń taryńskiego parlamentu. — Różne wiadomości.)

Na wczorajszym posiedzeniu izby deputowanych odczytano pismo dep. Ricasoni, w którym oświadcza, iż nie może wziąć udziału w komisji wyznaczonej do śledzenia przyczyn i sprawdzenia stanu rozbójnictwa w neapolitańskim; komisya ta składa się obecnie z pp. Saffi, Sirtori, Cicerone, Argentino, Castagnola, Romeo Stefano, Massiani, Donato, Morelli i Bixio. Minister spraw wewnętrznych, Peruzzi, odczytał następujący dekret odraczający posiedzenia izby, który też i w senacie odczytany został.

Onegdaj odbyła się rada ministrów pod prezydencją Króla Wiktora Emanuela, na której oznaczono termin otwarcia na nowo parlamentu na sesyę 186 $\frac{2}{3}$ roku. Zapewniają, iż Król pomimo wrodzonej niechęci ku uroczystym obchodom, posiedzenie to osobiście otworzyć ma i będzie miał mowę bardzo ważną, mającą na celu uregulowanie wielu spraw finansowych i administracyjnych. Po nowym roku Król udać się ma do Florencyi i Liwornu, a następnie przed rozpoczęciem sesyi parlamentu do Neapolu. Możnaby powiedzieć, że poseł angielski pełni obowiązki marszałka dworu w czasie podróży, gdyż do Toskanii już odjechał i niejaki czas tam zabawi. Czyli zaś w podróży tej posła angielskiego zachodzą polityczne jakie względy, tego dopatrzeć jeszcze nie można.

Rosya.

Petersburg, 20. grudnia. (Zniesienie konfiskaty dóbr w Królestwie Polskiem.)

Ukaz cesarski z 18go b. m. względem zniesienia konfiskaty dóbr w Królestwie Polskiem jest następującej osnowy:

„My Alexander II. i t. d. i t. d.

Ukazem z 20. września 1859 rozkazaliśmy, nie wytaczać żadnych nowych procesów względem konfiskaty dóbr takich osób, które w roku 1831 miały udział w powstaniu w królestwie Polskiem i w zachodnich guberniach państwa, i ukończyć tylko sprawy, rozpoczęte przed ogłoszeniem rzeczzonego ukazu. Chcąc teraz położyć koniec wszelkim konfiskatom dóbr i majątków, które należą do osób skazanych za przestępstwa polityczne, popełnione także po roku 1831, jeżeli te dobra i majątki nie przeszły jeszcze na rzecz skarbu państwa, i pragnąc tym sposobem dać nowy dowód naszej cesarskiej łaski, rozkazujemy:

1) Dobra, z czegokolwiek one się składają, i kapitały osób, które od roku 1831 za przestępstwa polityczne skazane były, jako też przypadający im od tego czasu w spuściźnie majątek, chociażby nawet stanowczo przyznany został fiskusowi, uwalnia się od konfiskaty, o ile jeszcze przed wydaniem tego ukazu nie zostały wcielone do skarbu, jak również wszelkie kapitały i dobra, względem których toczy się jeszcze proces.

2) Osoby, których dobra za przestępstwa skonfiskowane zostały, wchodzą w zupełne prawo własności tych dóbr i dochodów z nich, o ile nie przeszły one jeszcze na rzecz skarbu, jeżeli żyją jeszcze i powróciły do ojczyzny; w razie zaś, jeżeli właściciele nie

zyją lub pozostali za granicą, będą te dodra i dochody z nich oddane prawowitym ich sukcesorom, chociażby urodzeni byli za granicą, jeżeli tylko otrzymali pozwolenie powrotu do państwa rosyjskiego i korzystali z tego pozwolenia.

3) Z odzyskaniem praw własności obowiązani są kondemnaci i ich sukcesorowie uiścić wszelkie należności, na których zapłaceniu te dobra lub dawniejsi ich posiadacze skazani zostali albo jeszcze w prawnej drodze skazani być mogą, jako też dopełnić wszelkich zobowiązań, jakie ciążyą na tych dobrach; również są one obowiązane, starać się same w razie potrzeby o ściąganie przyznanych od fiskusa, ale dotąd niewypłaconych a teraz będących ich własnością kapitałów, jako też prowadzić wszelkie względem ich dóbr wytoczone a nie skończone jeszcze procesa.

4) Zatem ustaje wszelki udział fiskusa w procesach względem dóbr podległych konfiskacie, a dochody i kapitały, których wpływu oczekiwał skarb państwa, mają być z rachunków jego wymazane.

Turecja.

(Budowa drogi wojskowej.)

Z Skutari (Albania) donoszą pod d. 18. grudnia. Przybył tu nowo mianowany gubernator cywilny Wassif Basza, a prawie jednocześnie Derwisz Basza przeniósł tu ze Spuza swoją główną kwatery; jego rodzina, od której był cztery lata odłączony, ma tu przybyć także. Zdaje się z tego, że Derwisz Basza uważa budowę tureckiej drogi wojskowej i handlowej przez czarne góry jako rzecz pewną. Montenegrzyni z Bielopawlicz, którzy na liwerunkach do budowy strażnic zarobili wiele, pojednali się już z przygotowaniem Turków. Przybył tu także Bil Doda, były szef katolickich Miriditów, aby jak się zdaje, zawrzeć pokój z Turkami.

Kronika.

(Nieszczęsny wypadek.) W Zamczku, w obwodzie żółkiewskim zginęła 9go b. m. tamtejsza właścicielka Parania Sawa przypadkową śmiercią: przy zrebywaniu drzew w lesie w D. reweńce powaliło się na nią podcięte drzewo i zabiło ją na miejscu.

(Z Krakowa donoszą): Nasz piękny, do parku podobny cmentarz specjal do niedawna drewniana wałęsa się kaplicą. Zkąd gorące powstało życzenie, aby ją zastąpiono innym odpowiedniejszym domem bożym. Tutejszy bankier Hölzel Sternstein jeszcze r. 1855 powziął zamiar wystawić na cmentarzu nową kaplicę, ale zachodziły przeszkody z przyczyny fortyfikacji; po usunięciu tychże przystąpiono do budowy przed dwoma laty, i ukończono ją w październiku r. b. Piękny ten gmach wzniesiony nakładem 40.000 zł., ofiarował fundator miastu z warunkiem utrzymania. — Reprezentacja miejska uchwaliła w skutek tego dać uposażenie księdzu, którego obowiązkiem będzie grzebać ubogich.

Budowa kościoła Dominikańskiego postępuje szybko. — W r. 1855 rucnęło wszystko, co do owego czasu zrestaurowano; za pomocą dozwolonych przez Najjaśn. Pana składek, rozpoczęto budowę na nowo, i posunięto ją tak daleko, że, jak się spodziewają w przyszłym roku, nawa środkowa będzie zaklepana, i kościół dachem pokryty.

Zeszłego lata odnowiono także kościółek św. Wojciecha, najstarszy i najstarszy religijno-historyczny pomnik Krakowa. Stoi on w miejscu, na którym św. Wojciech opowiadał niegdyś ewangelie. — Restauracyą zajął się komitet. Koszta obliczono na 7250 zł., ale dotąd wpłynęło w drodze składki dopiero 5600 zł.

Wszystkie towary, które na stacjach c. k. uprz. austr. Towarzystwa kolei żelaznej oddawane, miały być przesyłane koleją Karola Ludwika, musiały być na stacjach granicznych w Olomuńcu i Marcheggju przenoszone do innych wagonów, przeze w odstawię przesyłek, jeżeli nie zachodziło spóźnienie, to przynajmniej zwłoka. Od 1. stycznia 1853 pomiędzy stacjami we Lwowie, Przemysłu, Jarosławiu, Rzeszowie, Tarnowie, Bochni i Wieliczce, a stacjami w Bodenbach, Aussig, Theresienstadt, Lobositz, Pradze, Podiebrad, Kollin, Pardubitz, B. Trübau, Zwittau, Hohenstadt i Littau, kolei północnej, tudzież stacjami w Czegled, Perście i Pressburgu południowej linii towarzystwa kolei żelaznych, będzie istniał wzajemny związek, na mocy którego wszelkie przesyłki będą ekspedowane bezpośrednio.

(Gazeta łacińska.) Do nielicznych dziś pism periodycznych w języku starożytnych Rzymian wydawanych, w ostatnich czasach przybyła gazeta w Dorpacie przez pastora Pejkena wydawana. Pismo to łacińskie zajmuje się przede wszystkim kwestyami i wychowania i pedagogii, oraz historii i lingwistyki łacińskiej. Liczy ma podobno dość znaczną ilość prenumeratorów, co świadczy pomysłnie o wyształceniu Dorpatu.

(Meteor.) W dniu 27. listopada, w kilka minut po godzinie 6tej wieczorem, kula ognista rzucająca światło białe, natężone jak światło elektryczne, przeszła nad miastem Hawrem, z zadziwiającą szybkością, w kierunku z północy ku południowi, zostawiając za sobą świetną linię, jak rakietę w swoim przebiegu. Ten meteor widziany był w Balbu, Yvelot i Rouen. Osobom, które widziały go w Rouen z placu św. Hilarego, zdawało się, że ta kula spadła w bliskości kościoła St. V vien. W Strassburgu około godziny 6tej ten sam bolid, jak się zdaje, przebiegał od strony północno-zachodniej ku południowo-wschodniej, zostawiając przez chwile za sobą błękitnawy blask, podobny do światła księżycowego. Pan Lowe na stacji Grantham widział ten meteor o godzinie 6tej minut 47.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Lwów, 29. grudnia. Na naszym dzisiejszym targu były następujące przeciętne ceny: mce pszenicy (80 H) 3zł. 72c.; żyta

(79 H) 2zł. 31c.; jęczmienia (68 H) 2zł. 22c.; owsa (46 H) 1zł. 52c.; hreczki 2zł. 23c.; grochu 3zł.; kartofli 1zł. 5c.; — cetnar siana 1zł. 61c.; okłotów 55c.; — sąg drzewa bukowego 12zł. 80c., sosnowego 10zł. 40c. Ceny drobiazgowej sprzedaży bez odmiany. — Dnia 22., 24. i 26. b. m. nie było dowozu i targu.

Lwów, 22. grudnia. Od 1. do 15. b. m. były na targach w Gródku, Szczercu i Jaryczowie następujące przeciętne ceny zboża i innych artykułów: mce pszenicy 3zł. 45c.—3zł.—3zł. 35c.; żyta 1zł. 90c.—1zł. 80c.—2zł. 5c.; jęczmienia 1zł. 75c.—1zł. 80c.—2zł.; owsa 1zł. 25c.—1zł. 40c.—1zł. 25c.; hreczki 2zł.—2zł. 20c.—2zł. 60.; kukurudzy w Szczercu 4zł.; kartofli 92c.—1zł.—0. Cetnar siana 1zł. 5c.—75c.—87c. Sąg drzewa twardego 8zł. 25c.—10zł.—7zł., miękkiego 6zł. 25c.—8zł.—6zł. Funt mięsa wołowego 14c.—12c.—14c. Mas okowity 80c.—65c.—64c. — Włny i nasienia konicza nie było na targach.

Kołomyja, 19. grudnia. W pierwszej połowie b. m. płacono na targach w Kołomyji, Kuttach i Śniatynie w przecięciu mce pszenicy po 3zł. 10c.—3zł. 25c.—2zł. 93c., żyta 2zł. 15c.—2zł. 21c.—2zł. 10c.; jęczmienia 1zł. 65c.—1zł. 70c.—1zł. 65c.; owsa 1zł.—1zł. 21c.—1zł. 5c.; hreczki 2zł. 50c.—2zł. 50c.—0; kukurudzy 2zł.—1zł. 70c.—1zł. 82c.; kartofli 1zł. 10c.—80c.—95c. Cetnar siana 1zł. 40c.—80c.—1zł. 33c.; wlny w Kuttach 35zł. Sąg drzewa twardego sprzedawano po 6zł.—6zł. 20c.—6zł. 90c., miękkiego po 4zł. 50c.—3zł. 20c.—0. Funt mięsa wołowego kosztował 11c.—10c.—9c. i mas okowity 72c.—64c.—60c. wal. austr.

Ostatnie wiadomości.

Lwów, 30. grudnia. Najważniejszą z wewnętrznych spraw państwa jest od czasu zamknięcia rady państwa kwestya ugody z bankiem, której ostateczne załatwienie pomimo ustawy uchwalonej i przyjętej w obudwu izbach, odwlekło się jeszcze dla sporu ze strony dyrekcji bankowej. Dopiero wczoraj miał się zebrać wydział bankowy dla stanowczego orzeczenia, czy projektowana z państwem ugoda ma być przyjęta, czy nie; ale dotąd nie ma jeszcze w dziennikach wiedeńskich żadnej wiadomości o tem. — Ogłoszenie ustawy prasowej zawisło jeszcze tylko — jak donoszą dzienniki wiedeńskie — od wydania regulaminu wykonawczego dla władz. Ten regulamin przedłożony został nowomianowanemu ministrowi sprawiedliwości Drwi Hein zaraz po jego nominacji; ale ponieważ minister ten powrócił miał z wycieczki swej do Opawy dopiero 29. b. m. a 30. b. m. rozpocząć swoje urzędowanie, tedy zdaje się, że ogłoszenie nowej ustawy druku nastąpi w sam dzień nowego roku. — Z Hermansztadu donoszą, że saskie zgromadzenie narodowe ma być zwołane w pierwszej połowie stycznia 1863.

W sprawie szlezwicko-holsztyńskiej miał nastąpić zwrot nowy i pomyslniejszy dla tych Księstw niemieckich. Podług pogłoski podanej w duńskim dzienniku *Faerdeland*et zajmuje się już minister szlezwicki ułożeniem nowej konstytucji dla Księstwa Szlezwicku, a artykuł w organie ministerjalnym *Danmark* potwierdza to niejako, przedstawiając obszernie, że potrzeba koniecznie dla spokoju europejskiego nadać szlezwickiej reprezentacji prowincjonalnej nie tylko inny skład podług liberalniejszej ustawy wyborczej, ale także szersze swobody i większe prawa, gdyż inaczej potrzebaby się obawiać wniechania się zagranicy w sprawy państwa, a na wszelki sposób zbrojnej interwencji Niemiec. Taki artykuł w dzienniku ministerjalnym wskazuje tedy dość wyraźnie, że rząd duński ulegając wpływowi zewnętrzny, postanowił zmienić dotychczasową politykę swoją centralizacyjną względem Szlezwicku.

Uchwalone na konferencyach stambulskich w sprawie serbskiej przeprowadzenie umówionych stipulacji za pomocą komisji mieszanej, ma już być wkrótce dokonane. Tureccy członkowie tej komisji są już w drodze do Belgradu, a główne punkta, których rozpoznaniem zajmie się ta komisya, mają być: bliższe określenie fortyfikacyjnego obrębu Belgradu; wynagrodzenie, które ma wypłacić rząd serbski dawnym mieszkańcom dzielnicy tureckiej za ich odstąpienie; oznaczenie siły załogi tureckiej w twierdzy, i nakazanie liczby milicyi, jaką może utrzymywać Serbia.

Z wielu stron słyhać, że odstąpienie *Wysp Jońskich* Grecyi natrafia na silny opór nawet pomiędzy samymi mieszkańcami tych wysp. Mianowicie obawiają się Jończycy, że to przyłączenie do Grecyi pozbawiłoby ich wielu korzyści moralnych, jakie zapewnia im protektorat Anglii; najbardziej zaś lęka się Korfu utracić znaczne zyski z pobytu armii angielskiej i ciągłych odwiedzin floty angielskiej, gdy tymczasem Grecya obdarzyłaby ich tylko uciążliwymi podatkami. Tymczasem donoszą dzienniki angielskie, że Anglia zdecydowała się już stanowczo rzec się protektoratu nad temi wyspami i odstąpić je Grecyi nawet bezwarunkowo, chociaż inne wieści utrzymują, że teraz po stanowczej odmowie Ferdynanda portugalskiego, proponuje Anglia Grecyi księcia Amadeusza sardyńskiego na Króla; ale ta kandydatura znalazłaby niezawodnie silny opór ze strony innych mocarstw opiekuńczych.

Francuski *Monitor armii* zbija rozszerzaną w dziennikach amerykańskich pogłoskę, jakoby Juarez w razie potrzebnych wypadków zamierzał zalać wodą całe miasto Meksyk. Jest to bajka zmyślona dla odstraszenia rodzin wojskowych, należących do korpusu generała Forey, a rzecz sama niepodobną jest do wykonania, gdyż miasto Meksyk leży o wiele wyżej, niż pięć jezior, któremi jest otoczone, a których stan wody od dwóch wieków znacznie się

zmniejszył. Do zalania miasta, jak za czasów Kacyków, byłyby potrzebne olbrzymie roboty i długie lata pracy.

Najświeższa poczta.

Paryż, 28. grudnia. Patrie utrzymuje, że może potwierdzić, iż lord Elliot uda się do Konstantynopola, aby traktować o powiększenie Grecji od strony Epiru i Tesalii.

France donosi: Elliot przesłał rządowi ateńskiemu notę względem Wysp Jońskich.

Paryż, 28. grudnia. Raport ministra finansów pana Foulda o stanie finansów, oblicza ogólne koszty wyprawy meksykańskiej w roku 1862 na 83 milionów. Niedobór podaje na 35 milionów, które żąda od ciała prawodawczego. Pan Fould sądzi, że budżet na rok 1863 ze względu na ciągłe wzmaganie się podatków okaże nadwyżkę w sumie 110 milionów, czem pokryte będą koszty wojny meksykańskiej i nieprzewidziane wydatki.

Turyń, 28. grudnia. Przez Indep. Belge podane doniesienia względem rozdwojenia w ministerium włoskiem co do kwestyi rzymskiej są całkiem mylące. Ministerium od pierwszej chwili aż dotąd zachowało w tej kwestyi politykę wyczekującą.

Podobniez mylną jest wiadomość, że poseł francuski Sartiges żądał od ministerstwa zwrotu familijnych dóbr burbońskich i że zdania ministerstwa w tym względzie są podzielone. To tylko prawda, jak słyhać ze strony urzędowej, że zwrot zasekwestrowanego posaga księżniczek burbońskich, wydanych za mąż za granicą jest przedmiotem rozpraw, któremi ministerstwo zajmuje się teraz.

Turyń, 27. grudnia. Konskrypeya odbyła się pomyślnie nawet w prowincjach najbardziej dotkniętych rozbójnictwem. Kapitanata odstawiła rekrutów swoich co do jednego. Gazeta ufficiale ogłasza rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych, podług którego mogą być grywane wszelkie sztuki muzyczne bez wyjątku, ale nie wolno publiczności żądać takich sztuk muzycznych, których niema w programie.

Ateny, 27. grudnia. Korroneos został usunięty; stan rzeczy polepszył się.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 29. grudnia.

Hotel George: PP. Bernatowicz Ludwik i Przyłucki Ign., z Podola. — Szeliski Henr., z Chodaczkowa. — Hr. Komorowski Ign. i Czechowicz Wład., z Pererowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 26. i 27. grudnia 1862.

Table with meteorological data for Dec 26 and 27, 1862. Columns include: Pora, Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum., Stopień ciepła według Reaum., Stan powietrza wilgotnego, Kierunek i siła wiatru, Stan atmosfery.

Table with meteorological data for Dec 27, 1862. Columns include: Pora, Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum., Stopień ciepła według Reaum., Stan powietrza wilgotnego, Kierunek i siła wiatru, Stan atmosfery.

TEATR.

Dzisiaj opera niemiecka: „Belizaryusz“. Jutro na dochód pana L. Nowakowskiego po raz pierwszy: „Zagroda Sobkowa“, melodramat ludowy ze spiewami w 5 aktach, przerobiony z niemieckiego przez Edw. Błotnickiego.

Kurs lwowski.

Dnia 29. grudnia.

Table of exchange rates for various currencies and goods. Columns include: Dukat holenderski, Dukat cesarski, Półimperyal zł. rosyjski, Rubel srebrny rosyjski, Talar pruski, Polski kurant i pięciozłotówka, Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł., Galicyjskie obligacye indemnizacyjne, 5% Pożyczka narodowa, Akcyje gal. kol. żelaz. Karola Ludwika.

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 29. grudnia.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 81.80. Metaliki po 5% za 100 zł. 75.90; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. Obligacye indemnizacyjne Nizszej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —. Galicyi —; Bukowiny —; Akcyje Banku narodowego sztuka 811.—; Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 222 10; niższozłota. towarzystwa eskomtoowego —.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —. Wexlowy. Za 100 zł. południowo niemieckiej waluty —. Lipsk za 100 talarów —. Londyn za 10 funtów szterl. 113 30. Medyolan za 100 zł. waluty austriackiej. —. Paryż za 100 fr. —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5.53, dukaty ces. pełnej wagi —. korony —, półkorony —. Srebro 114.50.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 27. grudnia.

Table of exchange rates for various currencies and goods. Columns include: A. Państwa, W austr. wal. po 5%, Z pożyczki narod. z proc., Z pożyczki narod. od stycznia do lipca po 5%, Z pożyczki narod. od kwiet. do paźd. po 5%, Z r. 1851, ser. B. po 5%, Metaliki po 5%, Metaliki z proc. od maja do listopada, Dług Tyrolu, Dług Salcburga, Dług Krainy.

Table of exchange rates for various currencies and goods. Columns include: Banatu Tem., Krcacy i Sławonii, Galicyi, Siedmiogr. i Bukow, Lom. wen. poz. z r. 1869, Dług Tyrolu, Dług Salcburga, Dług Krainy, 2. Stan oblig. domestykaln., 3. Akcyje.

Table of exchange rates for various currencies and goods. Columns include: Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k., Kol. Bern. Ross. po 200 zł., po 200 zł. m. k., Kol. Grac.-K6ll. i Tow. górń. po 200 zł. w. a., Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k., Lloyd w Tryeście po 500 zł. m. k., Mostu lańc. w Peszcie po 500 zł. m. k., Tow. młyn par. w Wied., po 500 zł. m. k., l'owsz austr. Tow. gaz., po 250 zł. m. k., 4. Listy zastawne., 5. Obligacye z prawem pierwszeństwa., 6. Losy.

Table of exchange rates for various currencies and goods. Columns include: Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k., Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a., Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a., Esterhazego po 40 zł. m. k., Salma, Palfiego, Clarego, St. Genois, Windischgrätz, Waldsteina, Keglevicha, Weksle., (Na 3 miesiące.) Amsterdam za 100 zł. hol., Augsburg za 100 zł. w. p. n., Berlin za 100 tal., Wrocław za 100 tal., Frankfurt za 100 zł. w. p. n., Genua za 100 lir. piem., Hamburg za 100 M. B., Lipsk za 100 tal., Liwurna za 100 lir. tosk., Londyn za 10 ft. szt., Lugdun za 100 fr., Medyolan za 100 zł. w. a., Maraylia za 100 fr., Paryż za 100 fr., Praga za 100 zł. w. a., Tryest za 100 zł. w. a., Wenecya za 100 zł. w. a., (31 dni po ukazaniu.) Bukareszt za 100 piast. woł., Konstantynopol za 100 piast. tur., Kurs złota., Dukaty ces. men., dtto. pełnej wagi, Korona, 20frankówka, Rosyjski impery., Talar związkowy, Srebro, Kurs korony w e. k. kasach.